

ÜLESTÕUSMISAJA II PÜHAPÄEV C AASTAL

(Esimene lugemine Ap5 ,[12-16](#))

Lugemine apostlite tegude raamatust:

Neil päevil sündis rahva seas apostlite käe läbi palju tunnustähti ja imetegusid. Ja apostlid olid kõik ühel meelel koos Saalomoni sammaskäigus. Keegi ei julgenud küll nendega avalikult ühte hoida, kuid rahvas pidas neist väga lugu. Aga nende hulka, kes uskusid Issandasse, tuli juurde hulgaliselt mehi ja naisi. Kandsid ju inimesed haigeid voodite ja kandraamidega tänavatele selleks, et kui Peetrus mööda läheb, langeks kasvõi tema varigi mõnede peale nende seast. Rahvast tuli Jeruusalemma ka ümberkaudsetest linnadest, ja nad tõid enestega haigeid ja kurjadest vaimudest vaevatuid, kes said kõik terveks.

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps118, 1.4. 13-14. 22-24 R:1a)

R: Tänage Issandat, sest Tema on hea.

Tänage Issandat, sest Tema on hea
ning Tema heldus kestab igavesti.
Õelgu need, kes kardavad Issandat:
Tema heldus kestab igavesti.

R:

Mind löödi ja tõugati, et ma kukuksin,
kuid Issand hoidis mind langemast.
Õelgu need, kes kardavad Issandat:
Tema heldus kestab igavesti.

R:

Kivi, mille hooneehitajad ära põlgasid,
on nurgakiviks saanud.
See on päev, mille Issand on teinud,
rõõmustagem ja hõisakem selle üle.

R:

(Teine lugemine Ilm1 ,9-11a. 12-13.17-19)

Lugemine püha apostel Johannese ilmutuse raamatust:

Mina, Johannes, teie vend ja kaasosaline ahistuses, samuti teie kuningriigis ja vankumatus usalduses Issanda vastu, olin Jumala Sõna ja Jeesuse tunnistuse pärast saarel, mida hüütakse Patmoseks. Ja Issanda päeval ma olin Vaimust haaratud ja kuulsin oma selja taga vägevat häält, otsekui pasunahäält, mis ütles: "Mida sa näed, see kirjuta raamatusse ja saada seitsmele Aasia kogudusele". Aga mina pöördusin ümber, et näha, kelle häält see minuga räägib. Ja ma nägin seitset kuldset lambijalga ja lambijalgade keskel kedagi, kes oli Inimese Poja sarnane. Tal oli seljas pikk kuub, mis oli võõratud kuldvööga, ja kui ma teda nägin, langesin ma nagu surnu tema jalge ette. Aga tema pani oma parema käe minu peale ning ütles: "Ära kardada, mina olen esimene ja viimne; mina olen elus, sest vaata, ma olin surnud, aga nüüd ma elan igavesest ajast igavesti. Ja minu käes on surma ja surmavalla võtmed. Kirjuta üles, mida sa oled näinud, mis nüüd on ja mis hakkab sündima pärast seda."

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 20,29)

Halleluuja. Sina usud mind sellepärast, et sa oled mind näinud.
Õndsad on need, kes ei näe, aga siiski usuvad. Halleluuja

(Evangeelium Jh20 ,19-31)

Lugemine püha Johannese evangeeliumist:

Nädala esimese päeva õhtul, kui jüngrid olid riivistatud ukse taga, hirmust juutide ees, tuli Jeesus ja seisis nende seas ning ütles: "Rahu olgu teiega." Ja kui ta seda oli öelnud, näitas ta neile oma käsi ja külge. Jüngrid said Issandat nähes väga rõõmsaks. Jeesus aga ütles taas: "Rahu olgu teiega. Nii nagu minu Isa on mind läkitanud, nõnda läikitan ka mina teid." Ja kui ta seda oli öelnud, hingas ta nende peale ja ütles: "Võtke vastu püha Vaim! Kellele teie patud andeks annate, neile on need andeks antud; kellele te patud kinnitate, neile on need kinnitatud".

Aga Toomas, üks kaheteistkümnest, keda hüüti Kaksikuks, ei olnud nende hulgas kui Jeesus tuli. Ning jüngrid ütlesid temale: "Me nägime Issandat". Aga tema ütles neile: "Kui ma ei näe tema kätes naelte jälgi ega pane oma sõrme naelte asemesse ja oma kätt tema külje sisse, siis ma ei usu".

Kaheksa päeva pärast, kui olid jüngrid taas toas ja Toomas oli ühes nendega, tuli Jeesus, olgugi et uks oli riivis, seisis nende keskel ja ütles: "Rahu olgu teiega!" Seejärel ütles ta Toomasele: "Pane oma sõrm siia ja vaata minu käsi; siruta oma oma käsi siia ja pane see minu külje sisse ning ära ole uskumatu, vaid usklik!" Toomas vastas ning ütles talle: "Minu Issand ja minu Jumal!" Aga Jeesus ütles talle: "Et sa mind oled näinud, siis usud sa; õndsad on need, kes ei näe, aga siiski usuvad".

Ja Jeesus tegi veel teistsuguseidki tunnustähti oma jüngrite ees, mida ei ole kirjutatud sellesse raamatusse. Aga need siin on kirjutatud, et te usuksite, et Jeesus on Jumala Poeg, ja et teil uskudes oleks elu tema nimes.

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Ja nüüd me loeme kõik koos apostelliku usutunnistuse... Aga ei, armsad õed ja vennad, usutunnistus ei kuulu ju üldse siia! Missa alguses on ju hoopis patutunnistus!

Kuid kas see olekski viimaks nii vale? Kas pole usutunnistus vähemalt osaliseltki patutunnistus, sest kes poleks selles vähemalt korrugi kahelnud, et kuidas Jeesus ikka neitsist sündida sai, või kolmandal päeval surnuist üles tõusis.

Sõnad ainuüksi ei ole veenvad, ja meie ei saa nagu Toomas oma sõrme Jeesuse haavadesse panna. Meie peame oleme need, kes ei näe, aga ikka usuvad - loodetavasti õndsuseks... Me loeme nüüd tõesti patutunnistuse...

Jutlus

Aastaid tagasi kutsuti mind kord ühe perekonna juurde külla - kaks põlvkonda, vanemad ja nende juba keskikka jõudmas lapsed. Ma ei mäleta, kuidas jutt selleni läks, aga mingil hetkel tõi perekonnaisa kapist välja oma vanad albumid ja hakkas pilte näitama. Esimesel leheküljel tema ise noorena, teise ilmasõja aegse Wehrmachi vorm seljas, seismas kusagil keset Venemaa steppi. Ja kui jutt seepeale maailmasõja radadele kandus, siis ta ütles: "Seda meest," - ta mõtles Hitlerit - "seda meest ma vihkan kõigest südamest! Ta röövis minu elust 10 kõige paremat aastat. Ma olen palju kannatanud, ja ma suudan ka palju taluda, kuid kui keegi minu lastest otsustaks natsiks hakata, siis lööksin ta silmaga pilgutamata oma käega maha!"

Pilkudekeel järeltuleva põlvkonna silmades andis mõista, et neil polnud isa sõnades vähimatki kahtlust. Nad teadsid, et kui isa hakkab rääkima oma natsiminevikust, siis muutub ta ettearvamatuks. See oli tegelikult paras tunnetesegadik, mis tollest vanast mehest hoovas. Ühelt poolt oli seal raevukat viha ja samas sügavat kahetsust ning omamoodi imestavat uskumatuski - kuidas sain mina, mina ise, olla nii loll, et niisugusesse hullumeelsusse uskuda...

Ma olen näinud palju inimesi, kes selles sõjas on võidelnud, kuid nii tugevat emotsiooni, kui sellel mehel, mitte kellelgi teisel. Miks? Sest see vaene mees oli natside ideoloogiasse ilmselt tõepoolest kõigest hingest uskunud, ja sellepärast ei suutnud ta endale andeks anda.

Kui ma loen tänast evangeeliumi, kõlavad kahtleva Toomase sõnad minu kõrvus selle vana mehe häälega, samasuguse kibestumisega hääles: "Kui ma ei näe tema kätes naelte jälgi ega pane oma sõrme naelte asemesse ja oma kätt tema külje sisse, siis ma ei usu." Kuidas oli suutnud tema, kes ta oli on muidu nii realistlik ja maalähedane, jääda uskuma, et Jeesus oligi see oodatud Messias, kes pidi tooma oma rahvale lunastuse. Tema kodumaal polnud midagi muutunud, roomlased valitsesid edasi ja rikkad rõhusid vaeseid, aga Jeesus oli nüüd lihtsalt surnud... Nii nägi Toomas sel lootusetuse hetkel seda olukorda.

Teised jüngrid olid pärast Jeesuse ristilöömist pigem sõnatud - nad olid juba oma õpetaja eluajal tülitsevad tema päranduse üle, selle üle, kes neist on kõige esimene, ja isegi selle üle, kes istub taevariigis tema paremale käele. Toomas käitus teistmoodi, tema liikus otsejoones nagu raske kaubarong, mille veduri juht oli liiga hilja märganud, et rong läheneb täiskiirusel ummiktee lõpule.

On üldse huvitav küsimus, millesse Toomas uskus. Ta oli ju üks Jeesuse jüngritest, kes oli käinud koos temaga, näinud suurt osa tema imedest, ja ikkagi ei suutnud ta lõpuks uskuda, et Jeesus võiks oma lubadused täita ja surnuist ülest tõusta. Teisalt uskus Toomas Jeesusesse tõepoolest, võibolla isegi rohkem kui teised jüngrid, ilma reservatsioonideta, kõigest südamest, ilma et tal oleks olnud plaan B-d ehk varuväljapääsu selleks puhuks, kui miski viltu peaks minema. Seda paanilisem ja kaeblevam oli nüüd tema pettumus, mis väljendas suutmatust endale andestada, et kõik näis olevat läinud teistmoodi kui tema oli nii jäägitult uskunud.

Selleks kontekstis kõlavad Jeesuse sõnad Toomasele: "Ära ole uskumatu, vaid usklik!" , omamoodi kummaliselt. Nagu selgub, on Toomas just oma usu pärast uskumatu, see tähendab: ta usub nüüd kindlalt, et ristilöödud ja surnud inimest ei ole võimalik taas ellu äratada, aga see tema usk saab nüüd arvatud uskumatuseks.

Uskumatus seisnebki sageli just paindumatuses. Toomas oli järginud Kristust justkui superstaari, tema algusest pimestatuna, ja tema erinevus minu tuttavast mehest, kes vihkas Hitlerit, avaldus vaid õnneliku juhuse läbi, et Toomas oli sattunud Jumala Poja kaaskonda. Kuid sisuliselt oli ta ära teeninud manitsuse - sama silmitult oleks ta võinud järgida ka mistahes diktaatorit.

Jeesuse ülestõusmine oli kahtlemata tema elumissiooni krooniks, kuid tema õpetust oleks olnud mõttekas järgida ka siis, kui Lunastaja lahkumine siit ilmast ei oleks olnud nii dramaatiline. Toomas keskendus paraku liigselt Jeesuse surmale ja unustas need õpetused, mis ta oma elu ja eeskujuga oli maailmale ette näidanud.

Armsad õed ja vennad, tänase evangeeliumi põhisõnum on, et inimese usk peab arenema kogu tema elu jooksul, kuni viimase hingetõmbeni. Me võime lastena uskuda jõuluvana, kes meile kingitusi toob, või lihavõttejänest, kes muneb rohu sisse värvilisi mune; kuid nagu laps tahab suureks saada, nii peab meilgi olema julgust aktsepteerida, et meie usk areneb koos meiega. Lapsepõlves õpitud tõdesid näeb täiskasvanu hoopis teisiti - lapsemeelsete, süütute unistustega seovad meid võibolla alatiseks armsad mälestused ja nostalgia, kuid täiskasvanud inimene ainult nendest juhinduda ei tohiks, vaid tal tuleb anda oma usule uus sisu, mis suudab hõlmata ka kõike seda maailma keerulisust ja kurjust, mida ta ajapikku tundma õpib. Oma eluõhtule lähenedes lisandub meie usule aga veel uus mõõde, kui me hakkame valmistuma taaskohtumiseks oma Loojaga - see on hindamatu väärtus ning oluline etapp inimese maisel arenguteel.

Piibli tõlgendajad on tihti mõistnud Toomase kahtlused hukka, seades ta näidiseks inimesest, kellel on nõrk usk. Samas ei ole kahtlemine alati halb ega nõrga usu tunnus - kahtlemine ei tulene alati sellest, et uskuja peaks oma Jumalat ebausaldusväärseks. Pigem võib kahtleja vahel selgelt mõista, et inimene ei saa sageli usaldada hoopis iseennast - siis, kui ta on endale oma Loojast jälle liiga selgepiirilise pildi maalinud ja unustanud, et sündima peab Jumala tahe, mitte inimeste oma.

Armsad õed ja vennad, kui me loeme usutunnistuse sõnu, siis puutume kokku paljude uskumatute tõdedega, mida me päriselt ei mõista, mida me ei näe ega saa käega katsuda. Kuid need tõed annavad meile lootust pääseda siit kaduvast maailmast Jumala juurde, kes on meile kinkinud igatsuse leida kord rahu oma Looja juures. Amen.